

Sprawozdanie

Komisji bankowej w sprawie zatwierdzenia wniosku Wydziału krajowego co do udzielenia gminie miasta Stryja pożyczki komunalnej w kwocie 100.000 zł.

Wysoki Sejmie!

W myśl końcowego ustępu paragrafu 36 Statutu Banku krajowego, Wydział krajowy przedłożył pod dniem 13 stycznia 1887 r. uchwałę Rady nadzorczej tegoż Banku, tyczącą się udzielenia pożyczki komunalnej w sumie 100.000 zł. miastu Stryj, prosząc o zatwierdzenie jej przez Wysoki Sejm. Zobowiązania bowiem i długi miasta Stryja, wspólnie z zamierzoną pożyczką przechodzą kwotę 100.000 zł. przeto do zaciągnięcia takowej w obligacjach komunalnych Banku krajowego potrzebne jest zatwierdzenie uchwały Dyrekcji i Rady Nadzorczej przez Sejm krajowy.

Pilne zbadanie stanu majątkowego gminy miasta Stryja, aczkolwiek dotkniętej tak ciężkim pożarem i nawiedzonej tak znaczną stratą, zawsze jeszcze przedstawia dostateczne zabezpieczenie dla zamierzonej pożyczki. Jak bowiem wykazuje odnośny wniosek Wydziału krajowego, potwierdzony przez załączone do niego akta, a Komisji bankowej przesłane, stan czynny majątku gminy miasta Stryja składają dobra ziemskie, lasy, grunta, budynki (po pożarze i częściowem odbudowaniu), prawa i przywileje, kapitały czynne, zaległości czynne, i t. d. łączną wartość w sumie 508.485 zł. 4½ ct. Stan bierny z powodu długów Towarzystwa kredytowego ziemskiego, kasy oszczędności miasta Stryja, zaległości biernych i t. d. wynosi tylko 132.013 zł. 82½ ct., co przedstawia wartość czystą majątku gminy na 376.471 zł. 22 ct. Wprawdzie możnaby jeszcze w tem rzeczy przedstawieniu niektóre uwagi uczynić, — a mianowicie do stanu biernego dodać 50.000 zł. przez skarb państwa gminie pożyczonych w skutek pożaru w formie bezprocentowej pożyczki, które w dziesięciu ratach poczynszy od roku 1895 mają być spłacane. Także wśród tych zaległości czynnych (pozycya 9 w sprawozdaniu Wydziału krajowego) przypadkiem mogą się trafić i takie, które albo nie są zbyt płynne, albo nie przedstawiają zupełnego bezpieczeństwa pod względem zwrotu do kasy gminnej, jak i właściwego oprocentowania. Ale nawet i w takim razie jeszcze poważna cyfra stanu czystego majątku gminy nie pozostawia nie do życzenia, bo dla zamierzonej pożyczki w obligacjach komunalnych realną daje podstawę. Dodać do tego także należy, iż dotychczas gmina miasta Stryja nie pobiera dodatków gminnych do podatków bezpośrednich. Tak że gdyby nawet całą należność z tego tytułu corocznie do spłaty przypadającą pokrywać miała wyłącznie tylko dochodem z dodatków do podatków bezpośrednich, jeszcze wtenczas nie będzie potrzebowała nałożyć 30% podatku do podatków bezpośrednich w celu pokrycia procentów od zamierzonej dzisiaj pożyczki.

Dyrekcya Banku krajowego przedkładając uchwałę swoją Radzie Nadzorczej co do udzielenia gminie miasta Stryja pożyczki, pomiędzy innymi warunkami, od których wydanie pożyczki uczyniła zawisłem, zamieściła także zgodnie z przepisami dla pożyczek komunalnych warunek „ażeby uchwała względem zaciągnięcia tej pożyczki powzięta była przez zwyczajną legalną radę gminną — a skrypt zeznany został przez legalnych pełnomocników tejże Rady gminnej“. Powstała zatem wątpliwość, czy w obec zawieszonych czynności zwyczajnej rady gminnej w tem mieście, powołany do tymczasowego załatwienia spraw Zarząd, ma

prawo zeznawać legalne skrypta w imieniu gminy, i czy takowe dla władz Banku krajowego są dostatecznym pokryciem. Sprawozdanie Wydziału krajowego stara się usunąć tę wątpliwość, tłumacząc paragraf 109 ust. gm. w ten sposób, że Zarząd gminy ustanowiony w Stryju z mocy tego paragrafu, ograniczony jest tylko co do czasu trwania mandatu, nie zaś co do rozciągłości przedmiotowej danego mu upoważnienia. Dalej przytacza na dowód, że uchwała to Zarządu tymczasowego gminy została potwierdzoną przez miejscową Radę powiatową. A nareszcie Wydział krajowy stawia wniosek, ażeby zatwierdzić uchwałę Rady Nadzorczej co do udzielenia pożyczki gminie miasta Stryja z równoczesnem uwolnieniem tejże gminy od spełnienia warunku nałożonego jej przez Dyrekcję Banku.

Komisya bankowa w obec tej trudności zaznaczyć przedewszystkiem musi, że interpretacya paragrafu ustawy gminnej do niej nie należy, ale że do jej interpretacyi w myśl wniosku Wydziału krajowego także stanowczo przychylić się nie może, tem więcej, że od zarządzenia Wysokiego Namiestnictwa został podniesiony rekurs do Ministerstwa, który na razie pozostawia w zawieszeniu kwestyę legalności samego tymczasowego Zarządu gminy miasta Stryja, i wzmacnia jeszcze wątpliwość co do jego uprawnienia do zaciągania tak znacznych zobowiązań w imieniu i zastępstwie gminy. Komisya bankowa przytem nie mogła wchodzić w atrybucyę wykonawczą Dyrekcji Banku krajowego i jego Rady Nadzorczej, i nie czuje się powołaną do tamowania jej zarządzeń i przepisów co do wydawania pożyczek w obligacyach komunalnych, dopóki takowe samego statutu Banku krajowego nie naruszają i w jego ramach pozostają. Inaczej postępując, przeniesionoby odpowiedzialność za samo prowadzenie jednego z ważnych działów Banku krajowego z jego Dyrekcji i Rady Nadzorczej, na Sejm krajowy, co się nie zgadza ze Statutem tegoż Banku, (§§. 63 i 69) i nieobliczone następstwa za sobą pociągnąby musiało. Komisya bankowa sądzi wreszcie, że Wysoki Sejm może albo potwierdzić uchwały Rady Nadzorczej powzięte na przedstawienie Dyrekcji, albo je odrzucić, ale wyszukanie i ustanowienie właściwych warunków bezpieczeństwa każdej pożyczki nie może na siebie przyjąć, bez szkody dla stron interesowanych, rozwoju Banku krajowego, zmiany jego statutu i przewrócenia całego naturalnego rzeczy porządku.

Dlatego Komisya bankowa bacząc na to, że celem pożyczki zamierzonej jest spłacenie płynnych już długów z wyjątkiem amortyzacyjnych, przez co nawet sam stan majątkowy gminy miasta Stryja znacznie się polepszy, dalej że pokrycie kosztów regulacyi miasta i konieczne po wielkiej klęsce pożaru inwestycye, które to wszystkie cele zgadzają się z wymaganymi statutem warunkami użyteczności publicznej — zważywszy przytem, że Dyrekcya Banku krajowego dla wzmocnienia bezpieczeństwa pożyczki wymaga intabulacyi łącznej na całym nieobciążonym nieruchomości majątku gminy, a nie wyzyskane dotąd źródło z poboru dodatków gminnych do podatków bezpośrednich zapewnia, że gmina będzie w stanie regularnie uiszczać raty —

zważywszy wreszcie, że wszystkie Statutem Banku krajowego i przepisami dla obligacyj komunalnych warunki w niniejszem podaniu o pożyczkę są w zupełności zachowane, wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm na wniosek Wydziału krajowego zatwierdza uchwałę Rady Nadzorczej Banku krajowego z dnia 11 Stycznia 1887 roku, upoważniającą Dyrekcję Banku do udzielenia gminie miasta Stryja pożyczki komunalnej w kwocie 100.000 zł. w. a. w obligacyach komunalnych I emisji.

Lwów dnia 19 Stycznia 1887.

Przewodniczący:

Smarzewski w. r.

Sprawozdawca:

Łubieński w. r.